

Provtagning-screening patient MRB- Multiresistenta bakterier

Syfte

Att tidigt upptäcka kolonisation av antibiotikaresistenta bakterier för att förebygga smitta och smittspridning där vård och omsorg bedrivs.

Omfattning

Hälso- och sjukvård och kommunal vård och omsorg i Region Norrbotten.

Terminologi

MRB - Multiresistenta bakterier

MRSA - Meticillinresistenta *staphylococcus aureus*

VRE - Vancomycinresistenta *enterokocker*

ESBL - Extended Spectrum Beta-Lactamase

ESBLcarba - Extended Spectrum Beta-Lactamase carbapenemer

Bakgrund

Med MRB menas en bakterie som är resistent mot ett flertal antibiotika som normalt används vid en infektion orsakad av bakterien. De vanligaste MRB man pratar om idag är Meticillinresistenta *Staphylococcus aureus*, Vancomycinresistenta *enterokocker*, Extended Spectrum Beta-Lactamase (ESBL)-bildande gramnegativa stavar och Extended Spectrum Beta-Lactamase med utökad resistens även mot carbapenemer (ESBLcarba).

Screening för MRB, smittspårning kring nyupptäckta fall samt registrering av resistensläget, är tillsammans med noggrann följsamhet till basala hygienrutiner av mycket stor vikt för att bekämpa spridningen av resistenta bakterier. Det är av betydande vikt för den enskilda patienten att vården känner till ett ev. bärarskap av resistenta bakterier i händelse av en infektion, så att patienten kan ges adekvat antibiotikabehandling.

Basala hygienrutiner ska tillämpas i alla vård- och undersökningssituationer. Risken att vård- och omsorgspersonal blir bärare är mycket liten om basala hygienrutiner följs.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterat bärarskap av MRB.

Patientscreening

Inför eller vid inläggning på vårdinrättning ska det alltid göras en screeningodling om en patient:

- under det senaste 12 månaderna:
  - haft kontakt med sjukvård (sjukhus, sjukhem, rehabiliteringsenhet, arbetat, praktiserat eller vårdats) poliklinisk vård och tandvård utanför Norden.
  - Vårdats på sjukhus inom Norden med känd smittspridning (smittspåra enbart aktuell MRB).
  - Vistats i mer än 3 månader utanför Norden
- Vid tidigare MRB-bärarskap eller om någon i familjen/nära hushållskontakt är bärare (smittspåra enbart aktuell MRB).

Ta kontakt med enheten för Vårdhygien vid oklarheter angående handläggning.

Patienten ska vårdas på enkelrum med eget hygienutrymme tills negativt svar föreligger på samtliga odlingar. Enhet som ska utföra undersökning eller behandling ska ha adekvat information.

Provtagning

För provtagningsanvisningar se labhandboken: [MRSA](#), [VRE](#), [ESBLcarba](#) och [ESBL](#).

Provtagning under pågående antibiotikabehandling kan påverka provsvaret.

Behandlande läkares ansvar

Personen ska av sin behandlande läkare informeras skriftligt och muntligt om sitt bärarskap, samt erhålla förhållningsregler (Smittskyddslagen 2004:168). Ev. smittskyddsanmälan görs i SmiNet. Ytterligare information om handläggning och Smittskyddsblad med förhållningsregler finns på [Smittskydds sida på norrbottn.se](#).

Remiss skickas av svarsmottagare (behandlande läkare) till Infektionsmottagningens MRB-team för stöd, uppföljning (kontrollprover), och ev. ställningstagande till fortsatt arbete och ev. eradikerande behandling vid MRSA.

Personalscreening

Screening av personal i samband med fynd hos patient kan endast bli aktuell vid MRSA. Riskfaktorer för både bärarskap och spridning av MRSA är bland annat skadad hudbarriär. Om personal har sår, eksem, psoriasis eller liknande kan denne erbjudas provtagning. Screening av personal kan också bli aktuell till exempel efter arbete utomlands eller om någon i familjen är bärare av MRSA. Se särskild lokal anvisning [Provtagning-screening MRSA personal](#)

Det finns ingen rekommendation om provtagning för VRE, ESBL eller ESBL carba.

Lagrum och styrande förutsättningar

Smittskyddslagen SFS 2004:168

Patientsäkerhetslagen SFS 2010:659

Hälso- och sjukvårdslagen SFS 2017:30

Socialstyrelsen, Basala hygienrutiner SOSFS 2015:10

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete (HSLF-FS 2017:40)

Arbetsmiljöverket, smittrisker 2018:4

Hygienriktlinje, Region Norrbotten Stopp för smitta och smittspridning

Basal hygien i vård och omsorg – anvisning Region Norrbotten

Referenser

[Screening för antibiotikaresistenta bakterier \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

[Smittskyddslag \(2004:168\) Svensk författningssamling 2004:2004:168 t.o.m. SFS 2022:1224 - Riksdagen](#)

[Anmälningsplikt enligt smittskyddslagen för antibiotikaresistenta bakterier — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

[Multiresistenta bakterier - Vårdhandboken -\(vardhandboken.se\)](#)